

Granskning av Liseberg AB

– verksamhetsåret 2024

2025-01-31

Missiv till Liseberg AB

Lekmannarevisorerna har avslutat granskningen av bolaget avseende verksamhetsår 2024.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskning som har genomförts i bolaget under året presenteras i denna granskningsredogörelse. Av redogörelsen framgår de sakkunnigas iakttagelser och bedömningar.

Vi, lekmannarevisorer, hänvisar till de sakkunnigas redogörelse som grund för vårt uttalande till kommunfullmäktige. Vi ställer oss bakom de sakkunnigas bedömningar som framgår av denna redogörelse.

Vi noterar att den grundläggande granskningen visar att bolagets ekonomiska resultat inte är tillfredsställande. Ett väsentligt underskott redovisas till följd av branden i Oceana Vattenvärld.

Granskningarna av bolagets säkerhetsarbete och personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, visar på förbättringsområden. Mot bakgrund av de avvikelser som vi har sett i granskningen bedömer vi att arbetet med bolagets säkerhetsarbete och personsäkerhet inte bedrivs på ett helt ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. I övrigt bedömer vi att bolaget bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Följande rekommendationer lämnas:

Bolaget rekommenderas att se över styrdokument och dokumentation av säkerhetsorganisationen för att tillse att de är aktuella och följer stadens säkerhetspolicy.

Bolaget rekommenderas att förbättra det systematiska säkerhetsarbetet avseende att dokumentera och utveckla riskbedömningar och säkerhetsplaner samt bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel.

Bolaget rekommenderas vidta åtgärder för att säkerställa följsamheten mot Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, stadens riktlinje för personsäkerhet och stadens rutin för polisanmälan.

Vi vill betona vikten av att styrelsen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnas i granskningsredogörelsen.

Med anledning av rekommendationerna vill vi också ha ett yttrande från styrelsen. Av yttrandet ska det framgå vilka åtgärder som styrelsen har gjort eller planerar att göra för att hantera de lämnade rekommendationerna.

Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 19 juni 2025.

Göteborg den 31 januari 2025

Ann-Britt Svensson
Lekmannarevisor

Jens-Henrik Madsen
Lekmannarevisor

Stadsrevisionens uppdrag

Stadsrevisionens uppdrag är att granska kommunens verksamhet. Granskningen sker på uppdrag av kommunfullmäktige som utser förtroendevalda revisorer som ansvarar för granskningen av nämnderna och kommunstyrelsen. Bland de förtroendevalda utser kommunfullmäktige även lekmannarevisorer. Lekmannarevisorerna ansvarar för granskningen av de bolag som kommunen äger.

De förtroendevalda revisorerna anlitar alltid sakkunniga biträden (yrkesrevisorer) som genomför granskningen. I granskningsredogörelserna presenterar yrkesrevisorerna den granskning de har gjort på bolagen. Granskningsredogörelserna ligger till grund för lekmannarevisorernas uttalande till kommunfullmäktige.

Viss granskning rapporteras till kommunfullmäktige löpande under året i särskilda revisionsrapporter. Du hittar alla stadsrevisionens redogörelser och rapporter på www.goteborg.se/stadsrevisionen, du kan också beställa dem från revisionskontoret, stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se.

Diarienummer: SRV-2024-00073

Innehåll

1	Samlad bedömning.....	6
1.1	Rekommendationer	6
2	Grundläggande granskning	7
2.1	Verksamhet	7
2.2	Ekonomi	8
2.3	Intern kontroll.....	9
2.4	Bedömning	9
3	Bolagets säkerhetsarbete	10
3.1	Granskningsresultat.....	11
3.1.1	Organisation och ansvar för säkerhetsarbetet	11
3.1.2	Organisation för krisledning, resursfunktioner samt kriskommunikation	12
3.1.3	Utbildning och övning	12
3.1.4	Systematiskt och riskbaserat säkerhetsarbete och krisberedskapsarbete.....	13
3.1.5	Uppföljning och avrapportering	15
3.1.6	Erfarenheter av branden i Oceana Vattenvärld	16
3.2	Bedömning	16
4	Personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön....	18
4.1	Granskningsresultat.....	18
4.1.1	Organisation av personsäkerhetsarbetet	18
4.1.2	Rutiner för personsäkerhetsarbetet.....	19
4.1.3	Tillgång till larm och tekniska hjälpmedel	20
4.1.4	Kompetensutveckling.....	21
4.1.5	Utredning av risker för våld och hot	21
4.1.6	Uppföljning och tillbudsrapportering.....	22
4.2	Bedömning	23
5	Uppföljning av tidigare granskning	25
5.1	Uppföljning av inköp och upphandling	25
5.1.1	Bedömning	25
5.2	Uppföljning av styrning av konsulter	25
5.2.1	Bedömning	26

1 Samlad bedömning

Varje år granskar lekmannarevisorerna bolagets verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- bolagets säkerhetsarbete
- personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön
- uppföljning.

Revisionskontoret har faktaavstämt all granskning med bolaget.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av bolaget, är att verksamheten delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Granskningen visar att bolaget i huvudsak har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med bolagsordningen och ägardirektivet. Verksamheten har delvis kunnat bedrivas inom de ekonomiska ramarna till följd av branden i Oceana Vattenvärld. Den väsentliga avvikelserna innebär att det ekonomiska resultatet för året inte är tillfredsställande. De ekonomiska konsekvenserna av branden kan ännu ej fastställas till följd av att försäkringsärendena pågår. Branden bedöms dock vara av extraordinär art vilket behöver tas i beaktande. Justerat för de ekonomiska effekterna av branden redovisar dock bolaget ett förbättrat driftresultat jämfört med föregående år.

Vidare är bedömningen att bolagets interna kontroll delvis har varit tillräcklig. Bedömningen baseras i huvudsak på att det finns förbättringsområden vad gäller bolagets säkerhetsarbete och personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön.

1.1 Rekommendationer

Utifrån årets granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Bolaget rekommenderas att se över styrdokument och dokumentation av säkerhetsorganisationen för att tillse att de är aktuella och följer stadens säkerhetspolicy.
- Bolaget rekommenderas att förbättra det systematiska säkerhetsarbetet avseende att dokumentera och utveckla riskbedömningar och säkerhetsplaner samt bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel.
- Bolaget rekommenderas vidta åtgärder för att säkerställa följsamheten mot Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, stadens riktlinje för personsäkerhet och stadens rutin för polisanmälan.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på bolagets övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

Lisebergskoncernen består av koncernmodern Liseberg AB samt dotterbolagen Lisebergs Gäst AB och AB Liseberg Skår 40:17. I redogörelsen refereras till Liseberg AB, vilket avser hela koncernen.

2.1 Verksamhet

Bolaget ska genomföra sitt grunduppdrag enligt bolagsordning, ägardirektiv, gällande lag och författning samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har i budgeten fastställt övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolag. Flera nämnder och bolag har även tilldelats specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi har även granskat styrelsens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att bolaget i huvudsak har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med bolagsordningen och ägardirektivet. Vidare visar granskningen att bolaget i allt väsentligt har arbetat med de mål och uppdrag som fullmäktige har gett bolaget.

Fullmäktiges mål och hur de ska kopplas till verksamheten tas upp i affärsplanen, dock omfattar inte affärsplanen en närmare beskrivning av hur bolaget ska arbeta med målen under året och hur målen kopplas till verksamheten. Måluppfyllelsen och arbetet med fullmäktiges uppdrag har dock följts upp under året, i delårsrapporter och i årsrapporten.

Inga större avvikelser har noterats i styrelsens hantering vid beslutsfattande.

Verksamheten och bolagets ekonomi har under året kommit att domineras av effekterna av branden i Oceana Vattenvärld. Branden har haft stora konsekvenser för verksamheten och försäkringsärendena pågår fortfarande.

Styrelsen har fattat beslut om att Oceana ska återuppbyggas. Fastigheten för Oceana är organiserat i dotterbolaget AB Liseberg Skår 40:17. Två ärenden som berör Oceana och återuppbyggandet har gått upp till fullmäktige för beslut. Dels

ett beslut om att lämna ett villkorat kapitaltillskott till Skår 40:17 om 1,1 miljarder kronor för att återställa det egna kapitalet i bolaget. Dels ett beslut avseende bryggfinansiering för återuppbyggandet tills dess försäkringsärendena är utredda och ersättning betalas ut.

Återuppbyggandet av Oceana som beslut har inte lyfts till fullmäktige, med hänvisning till att fullmäktige redan beslutat om den initiala investeringen. Styrelsen har under ärendets gång haft nära kommunikation med Stadshus AB, stadsledningskontoret samt moderbolaget i turism, kultur och evenemang-klustret (TKE-klustret), Göteborg & Co AB.

Enligt bolagsordningen ska bolaget inhämta Göteborgs kommunfullmäktiges ställningstagande innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Ärendet om bryggfinansiering har hemställts direkt till kommunstyrelsen och fullmäktige. Fullmäktige beslutade den 12 september 2024, i enlighet med kommunstyrelsens förslag, att bevilja bryggfinansiering.

Av Göteborgs Stadshus AB:s anvisning för ärendeberedning inom koncernen (diarienummer 0024/20, 2020-04-27, § 70) framgår beredningsprocessen och att ärenden från bolaget först ska översändas till klustermodern för yttrande, Göteborg & Co AB i det här fallet. Därefter ska Göteborgs Stadshus AB yttra sig och adressera kommunstyrelsen och slutligen ska hemställan ske till kommunfullmäktige. Den gängse ärendeprocessen har inte följts för ärenden av principiell beskaffenhet med hänvisning till att ärendet behövt hanteras skyndsamt av produktionstekniska skäl samt för att säkra projektets kvarvarande värden.

Styrelsen har i sitt beslutsärende om återuppbyggandet av Oceana även hänvisat till att beloppet i relation till andra ekonomiska beslut i verksamheten inte är betydande.

2.2 Ekonomi

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som beslutats av styrelsen. Bolaget ska också se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat bolagets styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Granskningen visar att bolaget delvis har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. En väsentlig ekonomisk avvikelse har uppstått till följd av branden i Oceana vilket innebär att bolagets resultat inte är tillfredsställande. Granskningen visar vidare att bolaget i huvudsak följt upp sin ekonomi kontinuerligt.

Branden i Oceana har haft stora ekonomiska konsekvenser. Försäkringsärendena pågår ännu, och det är inte möjligt att avgöra omfattningen av påverkan på ekonomin. Verksamheten har inte kunnat bedrivas inom de ekonomiska ramarna till följd av händelsen. Branden i Oceana är dock av extraordinär art. I övrigt har verksamheten i huvudsak bedrivits inom de ekonomiska ramarna och resultatet har förbättrats jämfört med föregående år.

Bolaget hade budgeterat ett underskott om 41,1 mnkr för året. Underskottet uppgår till 495,1 mnkr vid slutet av året. Om resultatet justeras för nedskrivningen av kostnader för Oceana på 484 mnkr, så uppgår resultatet efter finansiella poster till -11,1 mnkr. Det vill säga en positiv avvikelse mot budget på 30 mnkr. Bolaget har arbetat med kostnadsbesparingar under året. För år 2023 redovisades en avvikelse mot budget om -63,6 mnkr efter finansiella poster.

Drift- och investeringsbudget följs upp i uppföljningsrapporter för delåret och i årsrapporten. Vid analys av resultatet i uppföljningsrapporter analyseras rörelse-resultatet och inte resultatet efter finansiella kostnader. Investeringsbudgeten följs inte upp i månadsrapporteringen till styrelsen. Prognosen för driftresultatet har varit försiktig.

Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ekonomisk planering, budget och uppföljning § 10 ska nämnd/bolagsstyrelse i budgetbeslutet ange ekonomiskt mål för budgetåret avseende drift- och investeringsverksamheten. Vidare ska förändringar av det ekonomiska målet under löpande budgetår endast ske på initiativ från nämnden/bolagsstyrelsen och förutsätter ett nämnd/styrelsebeslut. Investeringsbudgeten i bolagets affärsplan avviker mot investeringsbudgeten i delårsrapport 1. Vi har inte noterat något styrelsebeslut avseende att investeringsbudgeten har förändrats.

2.3 Intern kontroll

Bolaget ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Bolaget ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat bolagets interna styrning, uppföljning och kontroll.

Granskningen visar att bolaget har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen har följts upp och att bolagets system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

Uppföljningen av internkontrollplanen är översiktlig.

2.4 Bedömning

Revisionskontorets bedömning utifrån en översiktlig granskning är att bolaget delvis har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat. Bedömningen baseras i huvudsak på att bolagets ekonomiska resultat inte är tillfredsställande.

Verksamheten har delvis bedrivits inom de ekonomiska ramarna, i huvudsak till följd av branden i Oceana Vattenvärld. De ekonomiska konsekvenserna går ännu inte att fastställa, då försäkringsärendena fortfarande pågår.

Justerat för nedskrivningar av upparbetade kostnader till följd av branden redovisar bolaget ett överskott mot budgeterat resultat. Revisionskontoret bedömer

att bolagets ekonomiska läge, undantaget konsekvenserna av branden, har förbättrats jämfört med föregående år.

Vi bedömer att de ärenden av principiell beskaffenhet som lyfts i fullmäktige, om än indirekt, också innebär att fullmäktige beslutat i ärendet om Oceanas återuppbyggnad, genom att fullmäktige beviljat kapitaltillskott och bryggfinansiering. Den gängse ärendeprocessen har inte följts för ärenden av principiell beskaffenhet med hänvisning till att ärendet behövt hanteras skyndsamt av produktionstekniska skäl samt för att säkra projektets kvarvarande värden.

Vi vill här lyfta att ordningen som beslutats avseende ärendeberedningen ska följas av stadens bolag. Samtidigt har vi förståelse för att branden utgör en händelse av extraordinär art.

Revisionskontoret vill även lyfta att branden har betydande ekonomiska konsekvenser som påverkar stadens ekonomi totalt, och inte enbart Lisebergs verksamhet, vilket behöver beaktas i styrelsens beslutsfattande avseende ärendets ekonomiska vikt.

Vi vill lyfta att förändringar av ekonomiska mål under året behöver föregås av ett styrelsebeslut och att även investeringsbudgeten bör omfattas av styrelsens månatliga ekonomiska uppföljning.

3 Bolagets säkerhetsarbete

I tider av ett försämrat säkerhetsläge är det än mer angeläget för stadens verksamheter att ha en ändamålsenlig och effektiv säkerhetsorganisation. Det är även en förutsättning för att stadens verksamheter ska kunna hantera extraordinära händelser av olika slag.

Bolagen i koncernen Turism, kultur och evenemang, där Liseberg AB ingår, har alla uppdrag som är inriktade på verksamheter som samlar ett större antal besökare i en offentlig miljö. Det ställer särskilda krav på bolagen utifrån ett säkerhetsperspektiv. Brister i säkerhetsarbetet kan, förutom den uppenbara risken för människors liv och hälsa, även i förlängningen leda till vikande besöksiffror och påverka attraktiviteten hos Göteborgs Stad som besöksmål.

Av Göteborgs Stads säkerhetspolicy framgår att bolagsledningen genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar ska engagera sig i säkerhetsarbetet samt minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med återrapportering till styrelsen.

Krisberedskap handlar om att minska sårbarheten i stadens verksamheter och öka förmågan att hantera samhällsstörningar. En god beredskap med i förväg fastställda rutiner för organisation, ansvar och konkreta åtgärder ökar möjligheterna att begränsa konsekvenserna av störningar i samhället.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrelsen har säkerställt att bolaget bedriver ett ändamålsenligt säkerhetsarbete. Med ändamålsenligt menas i detta sammanhang att bolaget följer tillämplig lagstiftning samt fullmäktiges riktlinjer på området.

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys samt genom intervjuer med chefer, medarbetare och huvudskyddsombud vid bolaget.

Granskningen är inriktad på fysisk säkerhet, evenemangssäkerhet och krisberedskap och omfattar inte personsäkerhet, informationssäkerhet eller säkerhet i attraktioner.

Granskningen har utgått ifrån ordningslagen (1993:1617), Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) vägledningar för säkerhet i offentlig miljö och vid evenemang, samt stadens policy och riktlinjer inom säkerhets- och krisberedskapsområdet.

3.1 Granskningsresultat

3.1.1 Organisation och ansvar för säkerhetsarbetet

Av stadens säkerhetspolicy framgår att bolagsledningen genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar ska engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete. Personsäkerhet, fysisk säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap ska ingå som åtgärdsområden i säkerhetsarbetet.

Vidare ska organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet vara dokumenterade. En säkerhetschef ska utses som ska ha befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet.

I Lisebergs säkerhetsplan för 2024 beskrivs säkerhetsorganisationen. Av planen framgår att Liseberg har en säkerhetsavdelning med säkerhetscentral och patrullerande ordningsvakter.

I enlighet med stadens policy har en säkerhetschef utsetts. Av intervjuerna framgår att säkerhetsavdelningen består av en säkerhetschef samt två säkerhetsamordnare som är fast anställda i bolaget. Säkerhetscentralen och ordningsvakter är upphandlade funktioner.

Säkerhetschefens ansvarsområde framgår delvis av dokumenten uppgiftsfördelning arbetsmiljö och av delegation för ansvar Yttre miljö. Dock är ansvar för säkerhetsområdet inom bolaget inte tydligt formulerat i dessa dokument. Det finns en befattningsbeskrivning som beskriver säkerhetschefens befogenheter. Av befattningsbeskrivningen framgår att säkerhetschefen har strategiskt ansvar och befogenhet att driva och utveckla säkerhetsarbetet på Liseberg med avseende person och egendomsskydd, med utgångspunkt från Säkerhetspolicy för Göteborgs stad.

Bolaget har tagit fram ett säkerhetsdirektiv (dnr 21-0100). Av säkerhetsdirektivet framgår inte samtliga åtgärdsområden som anges i stadens säkerhetspolicy. Säkerhetsdirektivet omfattar inte en beskrivning av säkerhetschefens eller säkerhetsavdelningens ansvar.

Det framgår inte helt tydligt av dokumenten att säkerhetschefen har befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet för hela bolaget. Vid granskningen framgår dock att säkerhetschefen har denna roll i bolaget.

3.1.2 Organisation för krisledning, resursfunktioner samt kriskommunikation

Av Göteborgs Stads riktlinje för krishantering framgår att bolagsstyrelser ansvarar för att bolaget vid en samhällsstörning kan aktivera en krisledningsorganisation. Ansvar, roller och mandat ska vara fastställda i organisationen och särskilda uppgifter och rutiner förberedda. Det ska även finnas en organisation för kriskommunikation.

Resursfunktioner är ett komplement som stärker stadens förmåga att koordinera och samarbeta kring åtgärder och lösningar mellan förvaltningar och bolag i en tid av beredskap eller krig. Nämnder och bolag bemannar resursfunktionerna. I fredstid består arbetet av beredskapsförberedelser. Den förmåga och de resurser som finns inom resursfunktionerna vid behov ska enligt riktlinjen för krishantering kunna användas helt eller delvis vid fredstida samhällsstörningar.

Liseberg AB har tagit fram tre krisledningsplaner: en för öppen park, en för stängd park med evenemang, och en för stängd park och boenden. Av krisledningsplanerna framgår krisledningsorganisationen och vilka befattningar som ingår i organisationen. Av respektive plan framgår vilka som har befogenhet att aktivera krisledningsorganisationen samt inkallelselistor.

Vid granskningen framgår att kriskommunikationsorganisationen har integrerats i krisledningsorganisationen. I krisledningsorganisationen ingår kommunikatörer.

Säkerhetsavdelningen vid Liseberg har tagit fram en beredskapsplan och av beredskapsplanen framgår att Liseberg har åtagit sig att tillhandahålla fyra resursfunktioner och att dessa kan användas i den fredstida organisationen.

3.1.3 Utbildning och övning

Enligt stadens säkerhetspolicy ska alla medarbetare fortlöpande ges utbildning i förhållande till sitt ansvar och sina arbetsuppgifter för att förstå hur säkerhetsarbetet fungerar. Alla medarbetare ska aktivt arbeta för ökad säkerhet och ta ett ansvar för att säkerheten fungerar samt informera om upptäckta brister. Vidare anger säkerhetspolicyn att varje verksamhet ska planera och öva för hur kritiska funktioner kan upprätthållas och fungera vid allvarliga störningar, så kallad krisberedskapsplanering.

Vid introduktionen av nyanställda vid Liseberg får medarbetarna information avseende säkerhetsaspekter i arbetet. Av granskningen framgår att säkerhetsavdelning har tagit fram en egen utbildning. Utbildningen är webbaserad och omfattar bland annat följande områden:

- Grunder i förebyggande säkerhetsarbete
- Säkerhetsmedvetenhet
- Riskmedvetenhet
- Yttre hot och inre hot
- Skalskydd, lås och larm
- Bevakning & rutiner
- Informationssäkerhet
- Brottsförebyggande åtgärder
- Pågående dödligt våld (PDV)
- Brandskydd.

Vad gäller övningar så har bolaget använt sig av ett konsultbolag i samband med övning av krisledning. Det är främst medarbetare som har uppgifter i krisledningsorganisationen som har deltagit i övningarna, men övningar har även genomförts med eventansvariga och attraktionsansvariga. Det finns en plan för övningar för 2025. Övningarna ska genomföras under första kvartalet 2025. Till följd av byte av vaktbolag senarelades övningarna som initialt skulle ha genomförts under 2024.

Av anställningsavtalen och av säkerhetsdirektivet framgår att medarbetare är skyldiga att redovisa om de ser brister. Vidare anges i säkerhetsdirektivet att personal i arbetsledande ställning har ett speciellt säkerhetsansvar och ansvar för att medarbetare har kunskap om styrdokument, anvisningar och instruktioner samt att dessa följs i verksamheten. Lisebergs styrelse har det yttersta säkerhetsansvaret.

3.1.4 Systematiskt och riskbaserat säkerhetsarbete och krisberedskapsarbete

3.1.4.1 Styrdokument och riktlinjer

Bolagets säkerhetsdirektiv anger inriktningen för säkerhetsarbetet. Av säkerhetsdirektivet framgår även ansvar och uppföljning.

Som bilaga till säkerhetsdirektivet finns Anvisningar i säkerhet (dnr 19-0040). Anvisningarna avser säkerhetsarbetet inom funktionen teknik och säkerhet och attraktionsdrift. I anvisningarna redovisas respektive områdes omfattning och vilka väsentliga lagar och förordningar som reglerar området. Anvisningarna behandlar även återkommande besiktningar, tillsyn, revisioner med mera, samt vilken dokumentation som föreligger. I säkerhetsanvisningen hänvisas till stadens äldre riktlinje om personskydd.

Som nämnts ovan så har en säkerhetsplan för Liseberg inklusive musikarrangemang tagits fram för 2024. I planen beskrivs säkerhetsorganisationen, hur

ansvar är fördelat och verksamheten, främst med inriktning på musikarrangemang vid scener. Det framgår även att alla verksamheter ska genomföra riskbedömningar inför ny säsong. En summarisk information om nödplan för scenerna, krisledningsplan och räddningsplan finns med i säkerhetsplanen, liksom kontaktuppgifter till nyckelpersoner.

Medarbetare får information genom websidan Vårt Liseberg där alla dokument ska finnas tillgängliga. Det finns dock ingen skriftlig säkerhetsinstruktion som riktar sig till säsongsanställda. De medarbetare vi intervjuat uppger att de får information vid introduktionen, men att de inte känner till att det finns skriftliga instruktioner på området. Det upplevs även att det kan vara svårt att hitta instruktioner på Vårt Liseberg.

Ett välkomstbrev med säkerhetsinstruktioner till inhyrd personal och övriga externa, har tagits fram under våren (dnr 24-0174). Välkomstbrevet omfattar information om brandsäkerhet, säkerhet och behörighet.

En arbetsbeskrivning har tagits fram för ordningsvakter och väktare med tyngdpunkt på det operativa arbetet. Det finns även en områdesbeskrivning för väktare och ordningsvakter som beskriver de arbetsuppgifter som är kopplade till den aktuella positionen/området där arbetet ska genomföras. Ingen specifik bemanningsplan är framtagen. Det finns dock ett beställningsunderlag ställt till bolagets vaktbolag som är ett bemanningsunderlag där antal ordningsvakter skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet/event som är planerad.

3.1.4.2 Riskanalys och riskhantering

Stadens säkerhetspolicy anger att säkerhetsarbetet ska bedrivas med utgångspunkt från kontinuerliga riskanalyser och med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter.

Säkerhetsavdelningen arbetar löpande med riskanalyser och riskbedömningar i samband med olika evenemang i nöjesparken. Säkerhetsavdelningen gör en bedömning av vad det är för artist, hur mycket publik som väntas, vilken typ av publik det är och hur mycket resurser som behöver tillsättas.

Det finns även riskanalyser för varje attraktion som genomförs inom ramen för attraktionssäkerhet och även inom arbetsmiljöarbetet.

Riskanalys sker även vid organisationsförändringar. Exempelvis finns en sådan riskanalys dokumenterad inför att Liseberg beslutade att upphandla ett nytt vaktbolag.

Det sker ingen övergripande riskanalys av bolagets säkerhet som en helhet, och som omfattar de olika åtgärdsområdena.

Av granskningen framgår att vissa verksamhetsområden/anläggningar anses vara mer utsatta ur ett säkerhetsperspektiv.

3.1.4.3 Evenemangssäkerhet

I regel står Liseberg som arrangör och ansvarig enligt ordningslagen för de event och musikevenemang som genomförs i parken. I huvudsak genomförs evenemangen vid Stora scenen, Lilla scenen och Kaninscenen. Ett stort antal evenemang av varierande storleksordning och art genomförs varje säsong.

Utgångspunkt för bolaget vid evenemangen är MSB:s säkerhetsguide för evenemang.

Lisebergs säkerhetsplan avser hela Liseberg och musikevenemang generellt. Av MSB:s säkerhetsguide framgår att säkerhetsplaner tas fram för varje evenemang och kan vara av olika komplexitet beroende på evenemanget.

Inför ett musikevenemang tar säkerhetsavdelningen fram skriftlig information om utrymning och vem som gör vad vid en sådan händelse. Dokumentet omfattar även övrig information och rutiner i logehuset, scenområdet med mera. Även kontaktuppgifter till ansvariga framgår. Det finns även en mall för konsertanalys, som utgör en slags förenklad riskanalys.

Sedan den 23 maj 2024 råder väskförbud vid Stora scenen men inte i övriga parken. Det är Polisen som fattar beslut om väskförbud.

3.1.4.4 Fysisk säkerhet

Avseende fysiskt skydd såsom skalskydd så finns staket och grindar runt hela Liseberg samt även grindar med kamerabevakning. Det finns även specifikt skalskydd för attraktionssäkerhet. Kontroll av inpasserande personal och leverantörer sker av säkerhetscentralen.

Stängsel och sektionering används för att ordna flöden vid konserter. Det finns exempelvis olika ”fällor” närmast scenen. Vakter står utplacerade och Liseberg har även egen sjukvårdspersonal.

I specifika attraktioner och vid chokladhjulen finns larmknappar. Vid attraktionerna finns även telefoner i förarhytterna. Se avsnitt 4 Personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön.

Bolaget har arbetat med att uppföra fordonshinder vid entréerna till nöjesparken. En stor investering har gjorts avseende fordonshinder vid södra entrén till Liseberg, vid Hotell Grand Curiosa. Åtgärder har även vidtagits vid norra entrén för att förhindra fordonsattacker. Även trafikomläggning har skett som ska försvåra attacker.

Avseende eventuella större incidenter eller tillbud i parken så används högtalarsystem för kommunikation.

3.1.5 Uppföljning och avrapportering

Enligt säkerhetspolicyn i staden så ska uppföljningen av säkerheten dokumenteras. Bolagsledningen ska minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med återrapportering till styrelsen. Krishantering och kriskommunikationsarbetet ska utvärderas.

Ordningsvakter samt väktare ska rapportera tillbud i incidentrapporteringssystemet DIA, på samma sätt som övriga medarbetare gör. Medarbetare ska rapportera händelser till säkerhetscentralen, som sedan rapporterar statistik tillbaka till Liseberg.

Säkerhetscentralen noterar det som händer i en dagbok. Säkerhetsavdelningen sammanställer statistik från dagboken. Statistiken avrapporteras till företagsledningen och sammanställs sedan i uppföljningen till styrelsen.

Under 2023 och 2024 har det endast rapporterats in tre tillbud avseende säkerhet. 2 101 incidenter har rapporterats in till säkerhetscentralen. Av dessa avsåg merparten försök att gå före i kö, fusk med åkband, sjukdomsfall samt våld och hot mellan gäster och/eller riktat mot personal.

Säkerhetsarbetet har följts upp och presenterats för styrelsen under 2023. Presentationen behandlade säkerhetsavdelningens organisation, aktuella lägesbilder, statistik från händelser i parken, brandskyddsorganisation med mera.

En uppföljningsrapport för säkerhetsarbetet avseende fysisk säkerhet, personsäkerhet och evenemangssäkerhet har tagits fram för 2024. De andra åtgärdsområdena informationssäkerhet och krisberedskap avrapporteras vid olika tillfällen. Av rapporteringen framgår inte en samlad bedömning av om säkerhetsnivån är acceptabel.

3.1.6 Erfarenheter av branden i Oceana Vattenvärld

Erfarenheterna av branden i Oceana har enligt säkerhetschefen lett till att vikten av pågående arbete med systematiskt brandskyddsarbete har betonats. Säkerhetsmedvetenheten har ökat. Bolagets kommunikationschef har informerat förvaltningar och bolag i staden om händelsen och om kriskommunikationen.

Av utvärderingen i krisledningsgruppen efter branden framgår att kommunikationen fungerat bra, tack vare nära samarbete mellan intern och extern kommunikatör. Kommunikationen framstod också som en nyckelfaktor i krishantering.

Av utvärderingen framgick även att det förelåg driftstörningar i systemstödet vid kristillfället. Det framgick även att det finns förbättringsområden bland annat avseende att även hotellet behöver en krisledning och att det fanns behov av att snabbare få krisstöd på plats för medarbetare. Krisledningsgruppen behöver avlastas med regelbundenhet. Det framgick även att det fanns behov av att se över planer för krishantering och kriskommunikation med anledning av erfarenheterna av branden och de konstaterade förbättringsområdena. Enligt bolaget ska de konstaterade förbättringsområdena åtgärdas.

3.2 Bedömning

Revisionskontorets bedömning är att det i allt väsentligt bedrivs ett ändamålsenligt säkerhetsarbete vid Liseberg AB. I granskningen har vi samtidigt noterat

några områden som kan utvecklas, främst avseende den interna styrningen och kontrollen.

Granskningen visar att det finns en ändamålsenlig organisation för bolagets säkerhetsarbete. Organisationen för säkerhetsarbetet finns dokumenterad i olika styrdokument. Styrdokumentet bör ses över så att samtliga åtgärdsområden på säkerhetsområdet framgår i enlighet med stadens säkerhetspolicy, och var ansvaret ligger i organisationen för åtgärdsområdena för hela bolaget. Likaså bör säkerhetschefens befogenheter tydliggöras så att de i högre grad överensstämmer med stadens säkerhetspolicy och de befogenheter och åtgärdsområden som definieras i policyn.

Bolaget har upprättat en krisledningsorganisation och planerat för resursfunktionerna så att de ska kunna användas vid frestida samhällsstörningar i enlighet med stadens riktlinjer för krishantering och plan för höjd beredskap.

Det är av vikt att kontinuerliga övningar fortsätter enligt plan så att samtlig personal vet hur den ska agera vid en eventuell krissituation.

Vi bedömer att bolaget i huvudsak bedriver ett systematiskt och riskbaserat säkerhetsarbete och krisberedskapsarbete. Det sker en planering och det finns en inriktning och anvisningar för säkerhetsarbetet. Säkerhetsdirektivet behöver dock uppdateras så att de omfattar de åtgärdsområden som framgår av stadens säkerhetspolicy, samt hela bolagets säkerhet. Hänvisningar till stadens dokument behöver uppdateras.

Återkommande riskbedömningar sker inom ramen för säkerhetsarbetet. Vi bedömer att systematiken för riskbedömningarna kan utvecklas och även omfatta den övergripande säkerheten för bolaget och de åtgärdsområden som ska ingå enligt stadens säkerhetspolicy. Riskanalyser behöver dokumenteras så att det blir en tydlig utgångspunkt för säkerhetsplaner.

I nuläget finns endast en säkerhetsplan som omfattar all verksamhet vid Liseberg. Arbetet med att utveckla och dokumentera säkerhetsplaner för varje evenemang kan förbättras. Insatsen och mängden dokumentation bör dock avvägas i förhållande till komplexiteten och riskbedömningen för respektive evenemang.

Säkerhetsarbetet avrapporteras till styrelsen. Dock har inte rapporteringen omfattat en bedömning av om säkerhetsnivån är acceptabel. Bedömningen behöver omfatta samtliga åtgärdsområden som definieras i stadens säkerhetspolicy.

I enlighet med vad bolagets krisledning konstaterat i sin utvärdering är det av vikt att erfarenheterna av branden i Oceana Vattenvärld tas tillvara för att utveckla planerna för krishantering och kriskommunikation.

Till följd av bedömningen lämnar vi följande rekommendationer till bolaget:

Bolaget rekommenderas att se över styrdokument och dokumentation av säkerhetsorganisationen för att tillse att de är aktuella och följer stadens säkerhetspolicy.

Bolaget rekommenderas att förbättra det systematiska säkerhetsarbetet avseende att dokumentera och utveckla riskbedömningar och säkerhetsplaner samt bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel.

4 Personsäkerhet – åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, ska arbetsgivaren utreda de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet samt vidta de åtgärder som kan föranledas av utredningen.¹

I Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet preciseras policyn närmare för att skapa en för staden gemensam syn på säkerhetsarbetet före, under och efter en händelse med inslag av hot och/eller våld. Enligt riktlinjen ska personsäkerhetsarbetet bedrivas inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.²

Detta innebär bland annat att regelbundna riskbedömningar, avseende hot och våld, ska genomföras och dokumenteras och att inträffade händelser, latent hot och rutiner ska följas upp. Vidare ska nämnderna och bolagen upprätta handlingsplaner för hur befintliga rutiner kan förbättras och risker minimeras. Särskilt utsatta verksamheter ska vid behov ta fram särskilda regler och rutiner.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Liseberg AB bedriver ett personssäkerhetsarbete i enlighet med gällande regelverk. Granskningen har inriktats på arbetet mot våld och hot i arbetsmiljön och är inte inriktad på oavsiktlig skada eller olycksfall i arbetet.

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys samt genom intervjuer med chefer vid bolaget samt med medarbetare och huvudskyddsombud.

Granskningen har genomförts mot följande revisionskriterier:

- Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993:2), Åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön
- Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet
- Göteborgs stads rutin för polisanmälan vid hot och våld i tjänsten.

4.1 Granskningsresultat

4.1.1 Organisation av personsäkerhetsarbetet

Enligt stadens säkerhetspolicy ska bolagsledningen genom en tydlig inriktning och fördelning av ansvar engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete.

¹ AFS 1993:2.

² AFS 2015:4.

Organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet ska dokumenteras. Personsäkerhet är ett av de definierade områdena i stadens säkerhetspolicy.

Personsäkerhetsarbetet ska enligt stadens riktlinje för personsäkerhet bedrivas inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Styrelsen är ytterst ansvarig för arbetsmiljön, ansvaret för uppgifter inom arbetsmiljöarbetet kan dock fördelas vidare i bolagets organisation.

Bolaget fördelar ut uppgifter avseende arbetsmiljöarbetet till chefer med personalansvar. Det sker via dokumentet uppgiftsfördelning avseende arbetsmiljöansvaret (dnr 20-0056). Av uppgiftsfördelningen för systematiskt arbetsmiljöarbete framgår bland annat ansvaret för att risker eller brister i arbetsmiljön åtgärdas. Ansvaret för att säkerhetsrutiner och instruktioner tas fram och uppdateras för arbetsplatser och arbetsmoment med särskild risk för ohälsa eller olycksfall framgår också av uppgiftsfördelningen. Uppgiftsfördelning sker dock inte specifikt avseende personsäkerhetsarbetet som avser åtgärder mot våld och hot.

Enligt bolagets anvisning för hälsa och arbetsmiljö ansvarar bolagets HR-specialist med inriktning arbetsmiljö och hälsa för att övergripande driva och utveckla Lisebergs systematiska arbetsmiljöarbete och främjande hälsoarbete. HR-specialisten ansvarar också för att se till att processer och överenskommet stöd till verksamheterna finns att tillgå samt för att göra lagefterlevnadskontroll.

4.1.2 Rutiner för personsäkerhetsarbetet

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993:2) ska särskilda säkerhetsrutiner finnas för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Rutinerna ska hållas aktuella och följas upp fortlöpande och vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna.

Av Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet framgår att särskilt utsatta verksamheter i samverkan med sin säkerhetsfunktion ska ta fram de speciella regler, rutiner och teknik som behövs. Rutinerna ska vara skriftliga, hållas aktuella och följas upp fortlöpande. Rutinerna ska vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna.

Enligt uppgiftsfördelningen avseende systematiskt arbetsmiljöarbete så har ansvaret för rutiner fördelats ut till avdelningschefer och enhetschefer. Inga specifika säkerhetsrutiner avseende våld och hot har tagits fram på en övergripande nivå. Dock finns anvisningarna för hälsa och arbetsmiljö som omfattar det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Av granskningen framgår att vissa rutiner finns framtagna avseende hot och våld på avdelningarna men att det ser olika ut i bolagets organisation. Skriftliga rutiner avseende våld och hot finns exempelvis framtagna för campingverksamheten, som är en verksamhet som haft incidenter. I andra fall sker mer muntlig instruktion och information om hur situationer ska hanteras.

Inom avdelningen Attraktion finns en allmän instruktion för drift och säkerhet. Instruktionen omfattar det mesta ur ett säkerhetsperspektiv avseende driften av

attraktioner. Ett specifikt avsnitt finns om hur konflikter ska hanteras. Instruktionen omfattar även larm och hur man kallar på ordningsvakter.

Enligt regelverket ska det finnas dokumenterade rutiner för ensamarbete. Av granskningen framgår att medarbetare kan arbeta ensamma främst vid barnattraktioner, dock finns ronderande personal i området, och kollegor på nära avstånd, vilket innebär att ensamarbete enligt definitionen i gällande regelverk inte förekommer. Av intervjuer framgår även att det finns situationer då medarbetare vid attraktioner kan befinna sig ensamma i sin roll, eftersom förarhytten och inläpp till attraktionen är på olika håll.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska det finnas rutiner som säkerställer att arbetstagare som utsätts för våld eller hot om våld snabbt får hjälp och stöd i syfte att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk ohälsa. Enligt stadens riktlinje för personsäkerhet ska det finnas ett åtgärdsprogram för medarbetare som blivit utsatta för våld eller hot i sin yrkesutövning. Av riktlinjen framgår också att ansvarig chef ansvarar för att den som blivit utsatt för allvarligt hot får delta i uppföljande samtal. Minimum är att uppföljning sker efter en vecka, tre månader och ett år.

Av granskningen framgår att det inte finns ett åtgärdsprogram specifikt för arbetstagare som utsatts för våld eller hot om våld i yrkesutövningen, eller för uppföljande samtal. Dock beskrivs tillvägagångssätt vid intervjuerna och att medarbetare har rätt till stöd via Falck Healthcare. Hanteringen av avvikelser i DIA – rapporteringssystemet för avvikelser i arbetsmiljön – innebär att inrapporterade händelser utreds och följs upp. Intervjuade medarbetare har kunskap om att de ska vända sig till sin chef eller HR-avdelningen för att få stöd och att de kan få stöd genom Falck Healthcare.

4.1.2.1 Rutin för polisanmälan

Göteborgs Stad har en rutin för polisanmälan vid våld och hot i tjänsten. När en medarbetare blir utsatt för hot och/eller våld i tjänsten betraktas händelsen som ett brott mot verksamheten. Närmaste chef ska då göra en eventuell polisanmälan tillsammans med den brottsutsatte medarbetaren. I polisanmälan ska förvaltningen eller bolaget stå som anmälare.

Vid Liseberg sker polisanmälan av medarbetaren som blivit utsatt, då det också är den utsatte som blir målsägande. Av granskningen framgår att chefer erbjuder stöd om en medarbetare vill göra en polisanmälan.

4.1.3 Tillgång till larm och tekniska hjälpmedel

När en vålds- och/eller hotsituation uppstår ska medarbetare enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ha möjlighet att snabbt kalla på hjälp. Det ska finnas larmutrustning när det krävs för säkerheten. Om det behövs ska det även finnas andra tekniska hjälpmedel. Rutiner ska finnas för vem som ska ta emot larm och vilka åtgärder som ska vidtas vid larm. Det ska genomföras regelbundna övningar av säkerhetsrutiner och åtgärder vid larm.

I samtliga förarhytter till attraktioner finns telefoner installerade så att medarbetare kan kalla på vakt. Det finns även larmknappar installerade i chokladhjulen, i vissa åkatraktioner samt i vissa restauranger.

Säkerhetsavdelningen har rutiner för att kontrollera larm inför varje säsong. Test av larm dokumenteras i säkerhetscentralens dagbok. Skulle det visa sig att ett larm inte fungerar skrivs en rapport i rapporteringssystemet Maint Master för åtgärd.

Vid intervjuerna med medarbetare vid Attraktion framgår att det finns en viss osäkerhet och olika uppfattningar om vem som ansvarar för larmknapparnas funktionalitet och testning. En larmknapp vid en attraktion uppges har varit ur funktion ett längre tag.

Av intervjuer med medarbetare så uppges det fungera bra att kalla på vakt. I regel går det snabbt för vakter att anlända till platsen vid larm. Det kan hända att det tar längre tid vid de dagar det är väldigt många besökare i parken, och om en attraktion är på längre avstånd. Om något händer kontaktas alltid säkerhetscentralen först.

4.1.4 Kompetensutveckling

Av Arbetsmiljöverkets föreskrifter framgår att arbetstagarna ska ha tillräcklig utbildning och information och få tillräckliga instruktioner för att kunna utföra arbetet säkert och med tillfredsställande trygghet. Vid arbete där det finns risk för återkommande våld eller hot om våld skall ska arbetstagarna få särskilt stöd och handledning.

Granskningen visar att anställda genomgår en introduktion i samband med att säsongen börjar. Introduktionen omfattar även säkerhetsrutiner. Det framgår även att mycket information och lärande sker i jobbet.

Medarbetare som löper större risk att utsättas för våld och hot ges inte särskilda stödinsatser eller handledning. Vid granskningen framgår synpunkten att det kan vara bra för medarbetare att genomgå övningar eller få mer råd i hur man ska hantera våld och hot. Brandövningar har genomförts men inte situationer vid larm.

4.1.5 Utredning av risker för våld och hot

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet utredas av arbetsgivaren och de åtgärder som kan föräntledas av utredningen ska vidtas.

I granskningen har frågor ställts om vilka situationer som kan uppstå och vilka platser där det finns mest risk för hot och våld för anställda. Detta framgår även av inrapporterade avvikelser och säkerhetsavdelningens statistik.

De flesta incidenter kan relateras till när barn inte uppnått tillräcklig längd och föräldrar blir missnöjda när barnet nekas att åka en attraktion. Vid vissa attraktioner som Helix kan det bli stökigare till följd av att attraktionen är populär hos

ungdomsgång. Kaninlandet uppges också vara en del av parken där det uppstår konflikter. Av intervjuer framgår att kvinnor upplevs utsättas mer än manliga attraktionsförare/värdar. Av inrapporteringen i DIA framgår att unga medarbetare kan få utstå mycket i sitt arbete i parken.

Skräckhusen vid Halloween och Gasten är andra attraktioner som haft mer personsäkerhetsincidenter av karaktären våld och hot. Restaurangerna har förhållandevis få incidenter, dock kan det uppstå stökiga situationer när gäster är berusade.

Bolaget har vidtagit flera åtgärder för att förebygga risker för våld och hot. Inom restaurangverksamheten har det bland annat handlat om hur utskänkningsställen placeras och bemanning. Åldersgräns har införts på 20 år och de mobila barerna har begränsat utskänkningen till drycker med lägre alkoholhalt. Flera åtgärder har vidtagits i samband med Halloween, då exempelvis antalet vakter har öökats.

Enligt stadens riktlinje ska riskbedömningar avseende hot och våld genomföras regelbundet och dokumenteras. Av intervjuer framgår att det sker riskbedömningar inom ramen för arbetsmiljöarbetet som utgör en grund för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Riskbedömningar är främst relaterade till risker för olyckor eller skada. Risk för våld och hot är inte ett givet område i riskanalysen, dock finns exempel på att risken tas upp vid arbetsmiljöronder och i riskanalyser.

4.1.6 Uppföljning och tillbudsrapportering

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska tillbud och händelser med våld eller hot om våld dokumenteras och utredas. Av stadens riktlinje för personsäkerhet framgår att tillbuds- eller arbetsskadeanmälan alltid ska göras till Arbetsmiljöverket när medarbetare har utsatts för hot eller våld.

I riktlinjen för personsäkerhet anges också att bolaget årligen ska gå igenom alla inträffade händelser, latent hot och nuvarande rutiner på personsäkerhetsområde. Därefter ska en handlingsplan upprättas som ska tydliggöra hur rutinerna ska förbättras och riskerna minimeras.

Arbetsskade- och tillbudsrapportering sker i incidentrapporteringssystem DIA. Bolaget har sammanställt statistik över inrapporterade tillbud som omfattar våld och hot.

Genomgående i granskningen uppger både chefer och medarbetare att det är av stor vikt att rapportera incidenter i DIA och att det är något som upprepas på arbetsplatsträffar och som chefer och HR-avdelningen påminner medarbetare om.

Tillbud och avvikelser som rapporteras i DIA går igenom på avdelningarna. Exempelvis sker en redovisning av statistik och hanteringen av tillbud inom restaurangverksamheten. Tillbud som avser våld och hot tas ej upp som en specifik avrapportering och följs inte upp separat av HR eller genom en särskild handlingsplan

4.2 Bedömning

Revisionskontoret bedömer att personsäkerhetsarbetet avseende åtgärder mot hot och våld inte helt bedrivits enligt gällande regelverk.

Vi bedömer att Liseberg AB har en ändamålsenlig organisation för personsäkerhetsarbetet. Granskningen visar att bolaget har fördelat uppgifter för det systematiska arbetsmiljöarbetet där personsäkerhet ingår. Bolaget bör överväga om uppgiftsfördelningen avseende arbetsmiljöarbetet behöver förtydligas så att den också specifikt nämner arbetet med personsäkerhet.

Vi bedömer att det finns rutiner och arbetssätt avseende personsäkerhet och åtgärder mot hot och våld. Det är olika i vilken utsträckning dessa har dokumenterats. Personsäkerhetsområdet specifikt avseende våld och hot har inte tydliggjorts som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Ansvaret för kontroller av larm bör tydliggöras och befintlig rutin bör förankras ytterligare i organisationen.

Skriftliga rutiner och instruktioner på arbetsmiljöområdet i bolaget behöver kompletteras så att de även beaktar Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993:2), stadens säkerhetspolicy och riktlinje för personsäkerhet. Bolagets rutin avseende polisanmälan behöver ses över så att den överensstämmer och tillämpas i enlighet med stadens rutin.

I enlighet med stadens riktlinjer behöver bolaget ta fram ett åtgärdsprogram för medarbetare som blivit utsatta för våld eller hot i sin yrkesutövning. Programmet behöver omfatta rätten till uppföljande samtal och uppföljning enligt de tidsintervaller som framgår av riktlinjen.

Ingen egentlig utredning har genomförts i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter, av förekomsten av hot och våld i bolaget. Vi har noterat att det råder stor samstämmighet bland chefer och intervjuade medarbetare om vilka områden i verksamheten som är att anse som utsatta. En utredning behöver dock genomföras och dokumenteras i enlighet med regelverk och stadens riktlinjer.

Vi bedömer att HR-avdelningen har en viktig roll i att stödja och följa upp att föreskriften avseende hot och våld tillämpas och tydliggörs i verksamheten, och framför allt i de verksamheter där en högre risk identifierats. Bolaget bör överväga att planera och införa mer övningsmoment och utbildning avseende våld och hot för de medarbetare som är mest utsatta.

Uppföljningen av arbetsmiljöarbetet bör också omfatta tillbud avseende hot och våld och de åtgärder som vidtagits till följd av dessa tillbud.

Bolaget bör överväga att fastställa eller förtydliga rutiner avseende de funktioner där medarbetare i en större utsträckning arbetar enskilt på ett längre avstånd ifrån sina kollegor.

Samtliga tillbud och rutiner som avser personsäkerhet bör gås igenom årligen och en handlingsplan behöver upprättas i enlighet med stadens riktlinje.

Mot bakgrund av iakttagelser som gjorts i granskningen lämnar vi följande rekommendation till bolaget:

Bolaget rekommenderas vidta åtgärder för att säkerställa följsamheten mot Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, stadens riktlinje för personsäkerhet och stadens rutin för polisanmälan.

5 Uppföljning av tidigare granskning

I detta avsnitt redogör vi för uppföljningen av de rekommendationer som har lämnats till bolaget tidigare år.

5.1 Uppföljning av inköp och upphandling

På uppdrag av lekmannarevisorerna granskade revisionskontoret 2023 upphandling och inköp. Granskningen resulterade i följande rekommendationer till bolaget:

Bolaget rekommenderas att säkerställa följsamhet till LOU, regelverk och riktlinjer.

Bolaget rekommenderas att vidta åtgärder för att, inom sin organisation, öka kännedomen och kunskapen om gällande regelverk för inköp och upphandling.

Bolaget rekommenderas att i övrigt beakta de synpunkter som lämnas i den bilagda rapporten avseende inköp och upphandling.

Vi har i år följt upp rekommendationerna genom intervjuer och granskning av dokumentation.

Uppföljningen visar att bolaget har bedrivit ett arbete i syfte att stärka inköps- och upphandlingsfunktionen och att flera åtgärder har vidtagits. Bland annat har utbildning genomförts med berörd personal, mer specifika rutiner har införts och systemstöd har förstärkts. Alla planerade åtgärder är ännu inte genomförda.

5.1.1 Bedömning

Revisionskontoret bedömer att bolaget har omhändertagit rekommendationerna. Dock vill revisionskontoret påpeka vikten av att återstående åtgärder genomförs. Revisionskontoret kommer att fortsätta följa implementeringen av bolagets åtgärder.

5.2 Uppföljning av styrning av konsulter

På uppdrag av lekmannarevisorerna granskade revisionskontoret 2022 styrning av konsulter. Granskningen resulterade i följande rekommendationer till bolaget:

Bolaget rekommenderas att styrelsen för Liseberg AB säkerställer att direktupphandlingar som överstiger 50 000 kronor dokumenteras. Dokumentationen ska innehålla de uppgifter som framgår av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Bolaget rekommenderas att styrelsen för Liseberg AB säkerställer att tillämpliga upphandlingar som överstiger direktupphandlingsgränsen annonseras i enlighet med lagen om offentlig upphandling.

Rekommendationerna för styrning av konsulter hänger ihop med rekommendationerna som lämnades under inköp och upphandling. Åtgärderna som beskrivs under inköp och upphandling är även tillämpliga för uppföljningen av granskningen av styrning av konsulter.

5.2.1 Bedömning

Revisionskontoret bedömer att bolaget har omhändertagit rekommendationerna. Se dock påpekandet som revisionskontoret gör avseende bedömningen av inköp och upphandling.